

Kulturlager i järnåldersbyn

Fornlämning 115, Bläsinke 1:1, Högby socken, Borgholms kommun, Öland
Arkeologisk förundersökning och undersökning, 1988

Eeva Rajala

Rapport september 2006
Kalmar läns museum

Nationella rapportprojektet 2006

RAPPORT

Datum 2006-09-26
KLM obj nr 88/4
KLM dnr 246/88 866/88
Lst dnr 11391-2642-87

Landskap: Öland
Kommun: Borgholm
Socken: Högby
Fastighet: Bläsinge 1:1
Fornl. nr: 115:1

Arkeologiska förundersökning utförd 1988-06-07 av Eeva Rajala

Ekonomiskt kartblad 5H 7e Högby

X 6335231,25

Y 1573114,40

Z 5 möh

Uppdragsgivare: Borgholms kommun

Dokumentation (* = bifogas här)

Fynd, KLM nummerserie: 39738: 1 – 8, fyndlista bilaga 1

Situationsplan, skala: 1:500 bilaga 3

Plan, skala: 1:20 bilaga 4

Profil, skala: 1:20 bilaga 5

Resultat publicerat i: -

Övrigt material ingående i rapport Utdrag ekonomiska kartan* bilaga 2

Undersökningsresultat:

Förundersökningen och undersökningen utfördes i samband med vattenledningsdragning i åkermark. Ledningen passerade en husgrund, RAÄ 115:1. Husgrunden är rektangulär, 28 x 8;5 meter stor med 0,2 meter höga och 1,5 – 2 m breda vallar. Husgrundens mellersta del är genombruten av väg. Husgrunden ingår i ett fornlämningskomplex (tidigare RAÄ 115a) med 3 husgrunder (övriga 30 x 9,5 meter resp. 18 x 7,5 meter stora) och rösebotten. Ca 50 meter väster om dessa finns ytterligare två husgrunder (tidigare RAÄ 115:b). Husgrunderna ansluter sig till ett stenstängssystem som är 475 meter långt.

Förundersökningens syfte var att kontrollera om kulturlager från järnåldersbebyggelse finns i området intill husgrunden. Vid förundersökning 1988-06-03 påträffades kulturlager och anläggningar från järnålder samt en medeltida keramikskärva på en sträcka av ca 14 meter vilket undersöktes 1988-06-07 efter ett nytt beslut från länsstyrelsen.

Ledningsschaktet var ca 1 meter brett och passerade husgrunden ca 10 meter RAÄ 115:1 öster om i SÖ – NV riktning. I ledningsschaktet fanns kulturlager i ett ca 5 meter brett område. Inom denna yta påträffades en ca 2 meter bred nedgrävning anl 4 som gick genom schaktet, en nedgrävning anl 2 i västra kanten av anl 4 och två ev stolphål, anl 1 och 5, 0,3 och 0,6 meter nordöst om anl 4 samt en härdbotten, anl 3, ca 6 meter sydväst om anl 4.

Anläggningsbeskrivningar:

Anl 1: Stolphål? Runt ca 0,8 m diam (fortsätter utanför schaktet) och 0,5 meter djupt. På ytan syntes 0,1 – 0,3 meter stora stenar som kan ha fungerat som stöd för stolpen. Fyllningen bestod av brun humös sand med en sandlins i mitten. Fynd: djurben.

Anl 2: Nedgrävning i anl 4. Ca 0,8 meter bred (fortsätter utanför schaktet) och 0,35 meter djup. Fyllningen bestod av sotig sand med mycket skörbrända stenar samt några kalkstenskärvor.

Anl 3: Härdbotten 1,6 meter bred, troligen rund (fortsätter utanför schaktet) och 0,15 meter djup. Fyllningen består av svart sotig sand med mycket skörbrända stenar.

Anl 4. Nedgrävning. 1,8 - 2 meter bred och 0,35 meter djup genom schaktet i öst – västlig riktning. Fyllningen bestod av något fet svart sot i humös sand med skörbrända stenar, träkol, ben och keramik. I nedgrävningens södra kant fanns nedgrävning anl 2 vid västra schaktkant samt ev ett stolphål vid östra schaktanten.

Fynd: Keramik (mynningskärvor, fot och bukskärvor), obrända och brända djurben

Anl 5: Stolphål 0,7 – 0,8 meter i diam (fortsätter utanför schaktet) och 0,4 meter djup. Fyllningen bestod av brunt något fet humös sand. På ytan och i fyllningen fanns 0,1 – 0,3 meter stora stenar som kan ha fungerat som stöd för stolpen.

FYND: I anläggning 4 påträffades järnålderskeramik. De flesta skärvorna härstammar förmodligen från samma kärl, ett grovmagrat konvext kärl med utåtböjd mynning. Kärlet är hushållskeramik. Mellan anläggningarna 1 och 5 påträffades 4 små skärvor tunnade keramik. Vid schaktningen påträffades även en skärva som är troligen från medeltiden, äldre rödgods.

Träkolsprover: Prover har tagits från anläggningarna 1, 3 och 4 men har inte analyserats.

Härden, stolphålen och nedgrävningar i området kan vara spår efter bortodlade byggnadslämningar från samma period som de bevarade husgrunderna.